

Разенков Євген Валерійович,
начальник управління організаційної
роботи Департаменту інформаційно-
аналітичної підтримки Національної
поліції України

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ТА СЛІДЧИХ ОРГАНІВ ПІД ЧАС ДОКУМЕНТУВАННЯ І РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ

У сучасних умовах протидії злочинності одним із ключових елементів ефективної роботи підрозділів Національної поліції України є інформаційно-аналітичне забезпечення. Завдяки аналітичному супроводу, координації збору, обробки, аналізу та обміну інформацією, кримінальна поліція та слідчі органи швидко отримують достовірні дані для ухвалення управлінських і процесуальних рішень.

Відповідно до статей 25, 26 Закону України «Про Національну поліцію» поліція в межах інформаційно-аналітичної діяльності формує, наповнює, підтримує в актуальному стані та користується реєстрами і базами (банками) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України (далі – ЄІС МВС) [1].

Наповнення ЄІС МВС поліцейськими здійснюється за допомогою інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» (далі – система «ІНП») відповідно до Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України», затвердженого наказом МВС від 03.08.2017 № 676, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 серпня 2017 за № 1059/30927 (далі – Положення) [2].

Відповідно до пункту 2 розділу IV Положення адміністратором системи ІНП є уповноважений структурний підрозділ апарату центрального органу управління Національної поліції України.

Згідно з пунктом 4 Положення про Департамент інформаційно-аналітичної підтримки Національної поліції України (далі – ДІАП, Департамент), затвердженого наказом Національної поліції України від 31 січня 2020 року № 77 (зі змінами), ДІАП є відповідальним підрозділом за організацію

(здійснення) розроблення, упровадження, супроводження (адміністрування) інформаційних систем.

Так, в умовах прямого й опосередкованого застосування збройної сили російською федерацією проти суверенітету і територіальної цілісності України, що фактично були розпочаті 2014 року в окремих районах Донецької та Луганської областей, а з 24 лютого 2022 року повномасштабного вторгнення на всю територію країни, констатуючи факти захоплень та руйнувань адміністративних будівель територіальних підрозділів Національної поліції України, в тому числі зі знищенням комунікаційного та серверного обладнання, діяльність підрозділів інформаційно-аналітичної підтримки була спрямована, в першу чергу, на збереження комунікаційного обладнання та серверного устаткування, а з ними наявних баз та банків даних, забезпечення безперебійної роботи галузевої інформаційної інфраструктури, інформаційних та аналітичних систем і сервісів, необхідних для підтримання процесів прийняття рішень та комунікації, як в районах проведення бойових дій, так і по території всієї держави.

Злагодженими діями територіальних підрозділів інформаційно-аналітичної підтримки під координацією ДІАП було забезпечено функціонування каналів та засобів зв'язку, дотримано заходів з інформаційної безпеки, вжито заходи з протидії витоку службової інформації та кіберзагрозам.

Не зважаючи на виклики та в умовах масштабної війни, Національною поліцією України вжито заходи не лише зі збереження, а й розвитку ІТ-складової автоматизації та цифровізації службової діяльності, запроваджено нові інноваційні технологічні рішення, розширено міжвідомчу інформаційну взаємодію.

На сьогоднішній день в межах програмно-технічного комплексу системи «ПНП» щоденно забезпечується функціонування та супроводження 80 інформаційних підсистем в яких накопичено понад 235 млн. об'єктів обліку, щодобово здійснюється близько 3 млн. операцій-дій користувачів, підключено 69 тис. користувачів, у т.ч. 2,5 тис. з 13 інших органів державної влади, якими зроблено більше 4 млн. запитів.

Крім того, ДІАП здійснено реалізацію заходів з міжвідомчої інформаційної взаємодії з наданням доступу працівникам поліції

до 18 сервісів інформаційних ресурсів 10 окремих державних органів: Міністерства оборони України, Державної міграційної служби України, Державної судової адміністрації України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Пенсійного фонду України, Міністерства юстиції України, Державної митної служби України, Державної виконавчої служби України, Моторного (транспортного) страхового бюро України, Головного сервісного центру МВС України.

В розрізі інформаційно-аналітичного забезпечення оперативно-розшукової діяльності та належного документування злочинів, в т.ч. воєнних злочинів та злочинів проти людяності, скоєних російською армією в Україні, ДІАП з початком повномасштабного вторгнення забезпечено модернізацію 18 інформаційних підсистем.

До основних технічних рішень із інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності підрозділів кримінальної поліції та слідчих органів під час документування та розслідування злочинів, відносяться:

- інформаційної підсистеми «СЛІД» системи «ПНП» [3].

Метою створення ПІ «СЛІД» є документування злочинів і правопорушень та облік інформації про об'єкти, вилучені під час проведення слідчих (розшукових) дій.

Наповнення ПІ «СЛІД» здійснюється підрозділами криміналістичного забезпечення органів досудового розслідування поліції. До зазначеного інформаційного ресурсу унесено більше 400 тис. інформаційних записів про злочини, до яких долучено 640 тис. відомостей про проведені слідчі дії, 440 тис. оглядів місця подій із вилученням більше 550 тис. одиниць слідової інформації (фотозображення слідів рук, слідів підшав взуття, слідів знарядь зламу, слідів структури матеріалу, слідів протекторів шин транспортних засобів, мультимедійна інформація обстановки події, що сталася, інформація про кулі, гільзи і патрони зі слідами зброї, інформація про об'єкти біологічного походження).

Упровадження та супровід зазначеної підсистеми та підтримання її в актуальному стані забезпечило облік інформації про об'єкти, вилучені під час проведення слідчих (розшукових) дій, у єдиному інформаційному просторі з

використанням сучасних інформаційних технологій, комп'ютерного та комунікаційного обладнання, інформаційно-аналітичну підтримку діяльності органів (підрозділів) поліції, спрямовану на розкриття кримінальних правопорушень, автоматизацію процесу встановлення зв'язків між даними, що мають значення для кримінального провадження;

– база даних «Розшук» системи «ПНП» [4] (далі – БД «Розшук»). БД «Розшук» формується та ведеться засобами системи «ПНП» із застосуванням її комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю, забезпечуючи наповнення та підтримання в актуальному стані реєстрів та баз (банків) даних, що входять до ЄІС МВС, стосовно осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від відбування покарання або від виконання обов'язків, визначених законом для суб'єктів пробації, зниклих безвісти, зокрема за особливих обставин.

Департаментом реалізовано функціонал з інтеграції відомостей БД «Розшук» в інформаційну підсистему «Єдиний облік» системи «ПНП» [5], чим надано змогу миттєвого виявлення фактів звернень розшукуваних осіб до органів та підрозділів поліції, або інформаційних повідомлень стосовно них;

З метою внесення інформації про осіб, які причетні до військової агресії (військовослужбовці збройних сил російської федерації, члени незаконних збройних формувань, приватних військових компаній, колаборантів тощо) та події, пов'язані із вчиненням зазначеною категорією осіб на території України кримінальних правопорушень, ДІАП на центральному серверному програмно-технічному комплексі системи «ПНП» розроблено та впроваджено технічне рішення із наповнення в режимі реального часу банку даних інформацією про зазначених осіб та події, з можливістю її доповнення та перегляду одночасно всіма користувачами системи «ПНП», яким наданий відповідний доступ, в тому числі підрозділами кримінальної поліції (включаючи працівників підрозділів кримінального аналізу) та слідства як Центрального органу управління поліції, так і територіальних органів. Забезпечено інтеграцію внесеної інформації з наявною в інших підсистемах, зокрема «Єдиний облік», «Кримінальна статистика», «Розшук», «Пізнання» та ін.,

наповнення інформаційної картки відомостями про ймовірне місце знаходження, біометричні (в тому числі із можливістю додавання фото, відеозображень) та антропологічні дані, належність до певного військового формування у відповідний проміжок часу, сторінки у соціальних мережах, родинні зв'язки та інші, пов'язані відомості відносно особи з подальшим якісним та миттєвим виводом інформації, систематизацією та графічним відображенням на карті місцевості, в розрізі різних аналітичних рішень.

Крім того, Національна поліція України виступила ініціатором об'єднання відомостей, що стосуються збройної військової агресії російської федерації, які мають у Служби безпеки України, Офісу Генерального прокурора, Державного бюро розслідувань, Збройних сил України, Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Державної прикордонної служби України, Служби зовнішньої розвідки України на базі системи «ІППП», що надає змогу працівникам підрозділів кримінальної поліції в режимі реального часу при документуванні злочинів отримувати наявні відомості та мати комунікацію із зазначеними правоохоронними відомствами.

Підсумовуючи, діяльність Департаменту та територіальних управлінь інформаційно-аналітичної підтримки, спрямована на створення технічних рішень, автоматизацію та цифровізацію службових процесів в діяльності працівників підрозділів кримінального блоку, кримінального аналізу, слідчих органів та органів дізнання, які, особливо в умовах дефіциту часу, застосовуючи високий рівень теоретичної підготовки, практичного досвіду та спеціалізованого програмного забезпечення, на високому рівні виконують функції із профілактики та розкриття злочинів і притягнення до відповідальності винних осіб.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про Національну поліцію». 2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
2. Наказ МВС України від 03.08.2017 № 686 «Про затвердження Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України». 2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17#Text>.

3. Наказ МВС України від 16.03.2020 № 257 «Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «СЛІД» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України». 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0319-20#Text>.

4. Наказ МВС України від 28.06.2023 № 534 «Про затвердження Інструкції з формування та ведення бази даних «Розшук» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України». 2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1486-23#Text>.

5. Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100 «Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події». 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#Text>.

Рогатюк Ігор Володимирович,
професор кафедри кримінального
процесу та криміналістики
ННПІ Національної академії
Служби безпеки України, доктор
юридичних наук, професор

АНАЛІЗ СТАНУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ЯК ОСНОВА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Для того, щоб мати уяву куди рухатися потрібно мати дорожню мапу... На шляху боротьби зі злочинністю таким дороговказом є кримінальний аналіз. Як свідчать численні дослідження цього поняття та сутності, вказаний аналіз є складною категорією [1]. Позаяк складається із двох визначальних термінів: «кримінальний» та «аналіз». Якщо із загально-науковою категорією «аналіз» все більш-менш зрозуміло, то термін «кримінальний» є вузькофаховим або ж спеціальним і відповідно визначає предмет дослідження.

Такий предмет впливає зі ст. 11 Кримінального Кодексу України якою визначене поняття кримінального правопорушення. Отже, Кримінальне правопорушення є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального